

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dljake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Še enkrat slovenski jezik pred porotniki.

Glavna oseba je po našem menjenju pri vsakem sodnijskem, porotnem ali neporotnem kazenskem obravnavanju zatoženec. Njemu gre včasih za glavo, vselej za svobodo, večji del pa za prihodnost celega življenja. Zatorej je postava za to skrbela, da bi se takemu nesrečnežu nobena krivica ne godila. Uže stari kazenski postopnik, še bolj pa novi sta za to skrbela, da se zatoženec v ta namen z najboljšimi poročti obda. Prvo poročstvo je javnost pri glavnem obravnavanju; drugo imenitno poročstvo so porotniki, tretje gotovo najbolj veljavno sredstvo je pa to, da se celo obravnavanje od konca do kraja vodi v tistem jeziku, katerega obtoženec najbolje umeje. (Artikel VI in §§. 100 in 228 novega kazenskega postopnika.) Ravno v zadnjem smislu se pa Slovencem velika krivica godi, ker slovenski zatoženec nij v stanu skoro polovice tega razumeti, kar se v takih za njegovo celo življenje odločilnih trenutkih o njem govori in razpravlja.

Neugodno nas dirne ne samo s stališča narodnosti, nego i s stališča dobrega in zakonitega pravosodja prizor kakor je bil letos v Ljubljani 1. junija, ko je voditelj glavne obravnave le z zatožencem in s pričami s kuhinjsko slovensščino govoril, sicer se je pa sploh posebno pa s porotniki izključivo in samó nemščine posluževal, — česar vsega zatoženec niti besedice nij umel.

Po §. 325 kaz. postopnika mora voditelj obravnavanja na koncu obravnave v kratkem vse momente obravnave v kratkem

ponoviti in to popolnem objektivno, niti na zatoženčovo škodo, niti na njegovo korist. Voditelj ne sme v tem ponavljanju niti besedice izustiti, ki bi utegnila izdati njegovo menjenje o krivdi ali nekrivdi zatoženca. Končno mora voditelj porotnike v tem govoru natanko o njihovih dolžnostih poučiti. Ako se to nij do pičice tako zgodilo, je cela obravnava po §. 344, točka 8. kaz. postop. ničeva in neveljavna.

Voditelj te obravnave gosp. Kaprec je pretečeni pondeljek ta silo važni govor samo v nemškem jeziku govoril. Zatoženec nij o vsem tem niti besedice razumel, on nij torej vedel, ali ne govori morebiti predsednik na njegovo škodo, ali je res čisto objektivni, ali nij v svojem govoru katerega momenta izpustil, ki bi bil utegnil biti njemu pri porotnikih na veliko korist? Po §. 316 kaz. postop. mora predsednik pri sklepu dokazovanja porotnikom vprašanja staviti. Sestava teh vprašanj je za zatoženca gotovo najvažnejša točka vse obravnave. — Zatorej pravi tudi §. 316, da imajo stranke (zatoženec, tožnik in obškodovanec) pravico spremembe in dodatke k tem vprašanjem staviti, o čemur ima potem sodišče odločiti. — Ta vprašanja je bral pretečeni pondeljek gosp. Kaprec porotnikom samo v nemškem jeziku. Ker nijsta zatoženec in obškodovanec niti besede o tem razumela, nijsta bila vsled tega v položaji kako predloge v tem smislu stavljati. — Zavoljo tega se tudi lahko po našem menjenju vložijo zoper to razsodbo po §. 344. §. 4. točki pritožba zaradi ničevosti. Porotniki so vsi dobro slovenski znali, a bilo jih je četrto jako slabo nemškega jezika zmožnih, dva pa skoro nič

nemškega ne znata. — Za te nemški slabo ali celo ne umeče porotnike je bil predsednikov končni poduk bob ob steno. Ali bolje rekoč tem porotnikom nasprotni nij prvosednik po §. 325. §. kaz. post. predpisanega poduka dal. — Tudi iz teh navedenih uzrokov vložijo lahko obsojeni proti razsodbi pritožbo zavoljo ničevosti po poprej navedenem §. 344. toč. 8. —

Ako ne umeje zatoženec drugega nego slovenski, in ako umeje vsi porotniki slovenski, morala bi biti cela obravnava od prve do zadnje besede izključivo v tem jeziku. —

Govoriti najpoprej nemški, potem pa spet taisto slovenski na pol prežvekovati, bila bi pri navedenih okoliščinah neopravljiva potrata časa in žaljenje slovenske narodnosti. Uže zdaj se po vseh časopisih, društvih in celo v državnem zboru dan za dnevom pritožbe kopičijo, kako velikansko počasno avstrijske sodnije delajo, katere se pa s tem izgovarjajo, da jim za brzo rešavanje vlog časa primanjkuje. Mi vprašamo, kakšno veljavo imajo taki izgovori, ako sodniki s tem dragi čas tratijo, da glavno obravnavo, ki bi imela po priliki 3 ure trpeti, na 6 ur raztegnejo s tem, da se — prav nikomur na korist — v prestavljanju nemščine vadijo, ko bi lahko brzo celo obravnavo v deželnem našem jeziku izveli, kakor postava od njih terjaja.

Enaka ali še slabše za našo ravnopravnost kakor v Ljubljani bode tudi v Celji, Novem mestu, Celovcu, Gorici. „Vigilantibus jura“ — porotniki sami bi se morali tudi potegniti za pravico svojega rodu!

Listek.

Celjski grof Herman II.

Zgodovinski životopisni načrt.

(Dalje.)

Kralj Žiga se je pripravljaj na veliko križarsko vojno proti Turkom. Cela zapadna Evropa je bila boja željna. O binokostih so se zbirala krdela vitezov na Dunaji, da od tam gredo proti jugu; na dan sv. Janeza Krstnika so prišli Burgundci pod poveljstvom sina Filipa pogumnega Ivana „brez strahu.“ — Mnogo Francozov je bilo na potu. — Herman je bil s svojimi vojniki prišel, za njegovo zastavo so šli Štajerci in Avstrijci. Tako se je okolo Nikopola na Bulgarskem zbrala velika pisana vojska, ki je hrepnela meriti se s Turki. A krvavo se je motila. Velikansko pobito je bilo kristijanstvo. Kralj Žiga je s težavo ušel iz boja in bežal proti jugu do Bizanta, kjer se je na dvoru Paläo-

logov ustavil. Med malo onih spremljevalcev, ki so mu v boji zvesto na strani stali in ga na begu spremili, bere se tudi ime celjskega grofa.

Med lastnosti Luksenburžana je šteti živa zahvalnost in prevelika radodarnost. On je res kraljevsko znal poplačevati in to je izvedela tudi celjska rodovina.

Pismo kraljevo od 14. avg. 1397 hvali zasluge, ki so si jih Celjani za ogersko krono uže od dnij Ludovika I. pridobili in poudarja na koncu vrla dela Hermana II. Zato dobi on mesto in ozemlje varaždinsko, kmalu potem grad Vinice in Orbac v Zagorji in leta 1399 grofijo Zagorje.

Predno je bil grof Herman odšel v turško vojno, skrbel je bil za spisanje svoje zadnje volje. Ta testament je za nas toliko imeniten, ker izvemo iz njega, da je njegova mati Katarina iz Bosnije še živela, njegova žena pa uže umrla bila.

Zaveze in dobro razumljeni dobički so vezali celjskega grofa na luksenburškega

kralja. Dogodjaj važnega pomena je dal Celjanu povod za imenitno uslugo.

Proti ogerskemu kraljevanju Sigmundovemu se je močna stranka osnovala. Privrženi neapolitanskega pretendenta Ladislava, sina I. 1386 umorjenega Karla, padali so drugim upornikom v roko. Aprila meseca I. 1401 je prišlo do viharne seje v ogerskem zboru; do javne obtožbe kralja in do njegovega zapora. Kraljevski državni ujetnik je bil izroččen v varstvo sinov prejšnjega palatina Gara in na Siklosu je preživel dneve svoje ječe. Vidi se pa, kakor da bi bili Gara kralju prijazni ali pa jih je znal le-ta pridobiti.

Naj si bode kakor hoče, mnogo zasluge za oproščenje Luksenburžana si je pridobil grof Herman celjski. On je posređoval z Gara za oproščenje Žige in pri tej priložnosti se je posvačenje s to rodovino napeljalo. —

A še večji dobiček je celjskemu grofu prirastel. Kralj Žiga, od leta 1395 udovec,

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. junija.

Novo volitve na Češkem za deželni zbor so razpisane, ker se Čehi nečejo zborovanja udeleževati. Kmetijske občine volijo 3. julija, mesta pa 6. julija. Voliti je 84 poslancev. — Pri tej priliki se bode stari prepir med staročehi in med mladočehi zopet ponovil.

Češki škofje so se zbrali 1. junija, da bi se posvetovali kako zadržati se nasproti konfesionalnim postavam.

Ogerski zbor bode baje uže 25. t. m. zaprt. Vlada bi rada, da bi zbor do tačas sklenil še postavi o srednjih šolah in o volilni reformi. Ker sta to važna predmeta, a magjarska zgovernost tudi nij majhena, bode težko šlo.

Vnanje države.

Srbski knez se je vrnil sè svojega brezvspešnega potovanja v Belgrad, kjer ga je ljudstvo navdušeno sprejelo.

„*République française*“ konstatira, da je desni centrum in Brogliejeva politika v soboto bila potolčena, ker ministerstvo nij izreklo nijene misli, nego je z manjšino glasovalo. Omenjeni list vpraša, da-li misli ministerstvo odstopiti, ter pravi, da je položje zbornice neprenesljivo in da je razpis novih volitev edino sredstvo.

Sè **Španskega** se ne sliši dosta, posebno o Karlistih ne, in sicer to zato, ker so ti sveti bojevalci podrli veliko telegrafskih navodov.

Pruski oficijozni molče sicer dozdej o veliki novici, da je nemška kandidatura za španjski prestol namenjena, a prav smo storili, ko smo precej v začetku neverno tresli glavo. „*Kölnische Zeitung*“ celo vest zove tolsto časniško raco, ki se je zletečala, ko je bil grof Hatzfeldt imenovan za poslanca v Madrid. Da je to korak k priznanju španjske republike, to taji inspirirani „*Pest. Lloyd*“. Ravno tako oporeka peštanjski list vesti, da je Nemška na Dunaji hotela pridobiti priznanje španjske republike od avstrijske strani. Nek parišk korešpondent pa piše: „Res je, da vodeči krogi v Madridu trdno mislijo, da se je treba vrniti h kraljestvu, a pri tem mislijo na kandidata španjskega rodu.“

K nemškemu cerkvenemu boju je omeniti, da je veliko silezijskih župniških kandidatov branilo se prevzeti župnije od vlatislavskega škofa, ker nočejo, da bi jih vlada zaradi prelomljenja cerkvenih postav preganjala. Končno naj bode še omenjeno, kako ultramontansko poljsko plemstvo agitira za don Karlosovo stvar. „Žlahčiči“ nabirajo denar za Karliste ter nosijo slavo „pobožnega“, od „svetega očeta žegnanega pretendentu v najubožnejšo kočjo.“

sklene najmlajšo hčer Celjanov, Barbaro, v zakon vzeti. Kmalu po Žigovem oproščenju je moralo biti zaročenje. Vendar je minilo še nekaj let, predno se je pri mladosti nevestini, moglo ženitovanje izvršiti. Na to se ima najbrž nanašati pripoved celjske kronike, da se je celjski grof ustavljal zvezi svoje hčere s kraljem ter da so ga tekar ogerski gospodje pregovorili.

Nekaj prej, nego je bila Barbara zaročena, snubil je prvi jagelonski poljski kralj Vladislav hčer Vilhelmovo, umrlega bratranca Hermanovega in Piastovke Ane. Poljsko poslanstvo je bilo prišlo v Celje, novembra so delali ženitvanjska pisma in je bila nevesta od svojega strijca izročena kraljevim slom. V Krakovu se je imela najprej poljski jezik naučiti. O pustu l. 1401 se je praznovalo priležje, 1402 pak kronanje. Celjanka je umrla kot poljska kraljica 21. marca 1416.

Kralj Žiga je bil, kakor rečeno, hva-

Tudi na **Kitajskem** je vlada začela popom zobe kazati. Se ve da so to budistični mračnjaki, ne rimski. V proklamaciji nekega provincijalnega guvernerja se čita, da tam popi, kakor pri nas, šuntajo ljudstvo k nepokorščini proti naredbám države, pri čemer se, kakor naši, na vsa usta lažejo. Ti budistični jezuviti so zato uže večkrat „po plečih dobili.“ Guverner jim prepoveduje prodajati, pod kaznijo palic, vstopnice za nebesa; dalje ne pusti, da bi ženske, češ, da za svoje umrle molijo, cele noči preživele v „svetiščih.“

Dopisi.

Iz Unca 30. maja. [Izv. dopis.] Naj mi bode dovoljeno nekaj o Uncu povedati, kar se še nikoli pripetilo nij, dokler nijsmo lepo in hvalevredno šolo izdelali z napisom: „Veri in omiki.“ Neutrudljivi prejšnji gospod fajmošter si je toliko prizadel, mladino nekoliko podučiti, da bi vendar tudi v tej vasici omikani ljudje postali. Ali ko so oko zatisnoli, se je vse prenaradilo vse predru-gačilo, akoravno so vašcanje rekli, da bode vse bolje, ko bo novega „gospoda“ dobili. Uganili so. Slov. prigovor pravi: da nova metla rada pometa, in to se je tudi zgodilo. Uže prvo nedeljo, ko smo priveli od vseh krajev poslušat novega „gospoda“, nam je take pravil, da bi še kmalu cerkvenih vrat našli ne bili. Namesto razkladati sv. evangelij, je rekel, da še nij „tac'ga blata“ steknil kakor je tukaj, da nijso nič vredni ljudje itd.

Ubogi revež! kaj nij vedel kam je prišel? Ali je morebiti mislil, da se sprehajala po zvezdi v Ljubljani ali v kakem večjem mestu? Pa, ako bi ne bil k naši nesreči dež padal ravno tisti dan, ko se je ta sod k nam pripeljal, bil bi ves drugačen. Ali moremo mi za to? ali smo mi uzrok temu? Na deželi nij tiste navade, da bi ceste „flajštrali“, kakor v Ljubljani, ampak mi moramo trdo delati in se truditi, da si vsakdanji kruh zaslužimo, da živimo. Kadar dež pada, nij samo na Uncu grdo, ampak povsod, in kdor hoče, da si svitlih škornov pomazal ne bode, naj ostane doma in moli brevir. Tako gospodine, pa ne ljudstvo na leci zmerjati in objedati, da vas le sram nij, taka reč se zbranim možém pové, pa ne v cerkvi. Ako imate tako navado v Železnikih, ne vem, tukaj jo nemamo. V cerkvi se to pové,

ležen in skoro zapravlljivo radodaren. Zato mu je pá tudi zmirom denarja manjkalo, katerega je moral dobiti z zastavljanjem kronskih posestev in kraljevskih zemljišč. Oba ta momenta sta bila celjski rodovini, ki je imela mnogo gotovine, jako na korist. Žiga je dal svojemu prihodnjemu tASTU banstvo slovansko, pod čemer se ima razumeti denašnja slavonsko-hrvatska kraljevina; potrdil mu je prejšnje podaritve in mu je dal še Medjimurje s Čakavcem kot dedno zastavljenje za gotovo ne veliko, a tačas pri vsaki grofovski dobiti možno svoto 48.000 do 100.000 zlatih goldinarjev.

Herman Celjski je odslej veljal za prvega in najuglednejega med posvetnimi magnati ogerske krone. Temu je dokaz, ker se njegovo ime nahaja med pričami na tedanjih pogodbenih pismih vedno prvo.

(Dalje prih.)

kar v cerkev spada, pa ne kar v občino ali gostilno, to nij prav.

Iz Konjic 2. junija. [Izv. dopis]. Rodoljubu žalosti poka srce, videčemu, kako tarejo in teptajo z nogami milo materinščino njeni lastni, žalibože sprideni sinovi; kako breznačajni kruhoborci laskajo se zagrizenim neprijateljem Slovenstva, ter se ponujajo na uslugo za njih zlobne namene; kako se popenjajo breznačajniki više in više, a domoljub značajnik more se stiskati dati po svojih lastnih materi uneverjenih bratih; kako se napihuje nevednost, in zatira vednost; kako so nasprotniku dovoljena najnesramnejša sredstva k potujčenju in uničevanju slovenskega naroda, ki ga preskrbuje s kruhom, a nam nijso dovoljena niti postavna, da bi se postavili jim na obran. Kako se tu pri nas sistematično germanizuje, med tem, ko mora slovenščina na svojem ozemlju v kotu za pečjo se skrivati, dokler jo tudi od tam ne zapodé nje breznačajni, sprideni lastni sinovi. Nij li to sramota najgrše vrste? Kako se li plačuje izdajalstvo svoje lastne domovine? —

Pri nas imamo uže nad šest let sém četirirazredno ljudsko šolo. Da se je [ta ustanovila, zahvaliti se imamo možem, ki so z izredno darežljivostjo i žrtvovanjem pripomogli, da se je otvorila. Da so dobre šole, razumni učitelji prvi pogoj ljudskemu naobraženju i gotovi pot do boljše gmotne bodočnosti narodove, to je kazno vsacemu le količkaj naobraženemu. Da so Konjice središče in najvarnejše mesto na obrežji poddravinskem, ker je promet tú jako živahen, to je kazalo tudi onim blagim ustanoviteljem te šole. Da je glavni namen takove ljudske šole, iz katere se k večjemu kaki trije ali četiri učenci na leto podajo na srednja učilišča, razve najpotrebnejših teoretičnih predmetov podučuje tudi v praktičnih, kakor so: vino-, sadje-, živinoreja itd., to bi vendar moral uvideti vsakateri. Nikakor nam torej ne gre v glavo, da se le nekaterim brezumnikom na ljubo ta blag namen vsa leta sém zgrešuje ter ravno nasprotno tega doseza, kar bi se dosežati moralo. Takova šola mora vsacemu, ki mu je mar gmotna bodočnost kmeta neljuba i to tem bolje, ker nekateri ménijo, da se morajo skoro vsi teoretični predmeti nemško učiti, a praktični radi pomanjkanja časa popolnem izpustiti. Pojdite se solit vi „afterpédagogi“ s tacim podučevanjem! Da je takova šola velikej večini, ki s krvavo zasluženim denarjem šolo in učitelje vzdrževati mora, trn v peti, je lahko umljivo. Le zaradi nesramnih namer nekaterih strastnih nemčurjev bi moralo veliko stotin kmečkih otrok po šest let hoditi v šolo in se tam sè samo nemščino ukvarjati? To je vendar preveč! Mi sicer nikakor nijsmo za to, da bi se nemščina znabiti popolnem izpustila, a za to smo, da se uči po razumnem, pédagogičnem črtežu, ker smo uže davno uvideli resnico: „Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš.“ Da se pak ne damo nemčiti, to bi nas vender če ne lastna skušnja vsaj zgodovina morala uveriti, kar zbog tisočletnega napora krutih Nemcev nij se posrečilo ponemčiti nas in še stojimo tú, kot krepak, nadarjen, napredovalen narod, katerega bodočnost vi nikakor uničili ne bode sè vsemi vašimi silami in prizadevanjem. Skrbeli bodemo v prihodnje, da postanemo v svojej zemlji mi gospodje!

I kdo mislite, da se najbolj prizadeva žrtovati našo mladino, bodočnost našo v ne-nasitljivo žrelo germanskega moloha? To je rojen Slovenec, a sedaj hud germanizator Peter Capun (sram ga bodi še svojega imena pravilno pisati ne zna), nadučitelj in na vrh še šolski nadzornik tukajšnji. Prispel je do te časti, kakor se včasih primeri, da pride zajec k bobnu. Ignorant, da, kakor trde nekateri njegovi kolegi, niti v zveličavnej nemščini niti v materinščini niti stavka pravilno sestaviti ne zna, egoist, kakoršnega ne najdeš nikjer, če ga tudi iščeš z Diogenevo svetilnico ob belem dnevu, pedant, da celo svojim kolegom prepoveduje, da se ne smejo na trg sprehajati hoditi, priliznec, da bi najzadnjemu nemčurskemu tržanu za mrvico pohvale pete oblizal. Ta Capun je eden najzlobnejših germanizatorjev, človek brez vsake pedagogične olike. Človeku se smilijo otroci slovenske krvi, če vidi, s kako navdušenostjo jih muči i jim v glavo vtepa svojo tevtonščino. Prašali boste, kako je bilo mogoče, da je postal šolski nadzornik? To je res zastavica a se da lahko ugeniti. Da smo ga Konjičani sprejeli za učitelja, ko je bil od nekdaj izpoden, to smo le iz zgolj usmiljenja storili nadjaje se, da je le zaradi svoje značajnosti si prišel navskriž z ljudmi, kjer je služboval poprej. Da je pak postal nadzornik, to si lahko raztolmači vsak, kdor pozna Capunove razmere i njega lastnosti, i sistem kateri zatira značajnost in rednost, a povišuje brez-značajnost i glupost. — Če bode treha bode demo tega gospoda še malo bolj natančneje osvetili.

Domače stvari.

— (Veliki juristi naše deželne sodnije.) Naša ljubljanska tiskovna sodnija prav rada konfiskacije slovenskih novin potrjuje. V naglosti še njeno juristično znanje po vodi splava. Zadnja konfiskacija „Slovenskega Naroda“ se je v vseh treh številkah uradnega lista naravnost nepostavno oznanjevala. Dolži nas namreč zločina proti javnemu redu po §. 300 k. zak. — a vsak pošten avskultant dobro ve, da ta paragraf določuje nekaj vse drugega, namreč samo prestopek „podšuntovanja“. — Torej minimum je, da so se visoki gospodje svetovalci itd. majheno blamirali. Drugod take pomote oproščamo, justicija je pa baje bolj resna stvar.

— (Prav tako!) Pri porotnem obravnavanju v sredo zarad hudodelstva goljušije, o kateri poročamo prihodnjič, je začel znani „oberadvokat“ Brolich, potem ko se je vsa obravnava vršila slovensko, in je tudi prvosednik in državni pravdnik slovensko govoril, svoj zagovorni govor zopet nemško, z uvodom: Weil obnehin alle Herren Geschworenen deutsch kennen, werde ich deutsch sprechen! Na to vstane porotnik g. Andrej Vidmar po domače Matévec iz Begunj na Notranjskem in zahteva v imenu porotnikov, naj zagovornik slovensko govori, ker je to postavno in tudi vsi porotniki nemško ne znajo. „Oberadvokat“ Brolich se izgovarja, da stoji zapisano, da vsi porotniki nemško znajo, da on nemško bolje govori, da pa bo uže potem ko bo nemško govoril tudi „po kranjsko“ povedal, kar je tudi storil. — Gospoda Vidmarja pa moramo za njegovo možato odločnost javno pohvaliti. Ko bi se

povsod možje našli, ki bi terjali, kar nam v narodnem obziru po zakonu gre, ne bi stari birokratje z našim jezikom delali kakor se jim ljubi.

— (Sokolovski večer) bode v soboto 6. junija zvečer ob 8. uri v steklenem salonu čitalnične restavracije, s zanimivim programom. Sodeluje pevski zbor in vojaška godba. Dohodek loterije, ki je tudi v programu je namenjen fondu dram. društva. Nadejamo se, da bode večer dobro obiskan, in da tudi donese kaj navedenemu namenu.

— (Iz Vipave) 1. junija se nam piše: Je-li res št. 122 samo za Vipavo konfiscirana: V St. Vid, Goče in Poddraga vemo da so naročniki svoje liste prejeli. Pravijo, da je nek dopis iz Vipave v omenjeni številki in za to da je nekje konfisciran. Saj slavno opravištvno ga je tudi v Vipavo poslalo? (Gotovo. In prosimo, da se vsak oglasi kdor lista nij prejel. One, ki hočejo Grabrijanom in drugim fanatikarjem klerikalne policaje predstavljati, homo uže učili kaj je moje in tvoje. Ur.)

— (V Slavini) na Notranjskem so 27. maja neko uže 9 mesecev v zemlji zakopano ženo, ker je bila na sumu, da jo je mož ostrupil, izkopali.

— (Toča.) Z Dolenjskega se nam piše: V Mirnskej i št. Ruperškej župniji je 1. jun. okolo 4. ure popoldan skoro 10 minut, kot lešnjiki debela toča sipala i precej škode napravila. To se je v tem okraji letos uže v drugo pripetilo. Ker je mraz silno škodoval so bode naša nada na dobro letino razkadila, a mi bode mo čem dalje v tem hujšo revščino zabredli.

— (Šol in učiteljev po vsem Slovenskem) je na slov. Štajerskem 196 ljudskih šol in 292 učiteljev, na slov. Koroškem 76 ljud. šol in 97 uč., na Kranjskem 312 ljud. šol in 257 uč., na Goriškem 127 ljud. šol in 134 uč., v tržaški okolici 10 ljud. šol in 20 uč., v Istri 37 ljud. šol in 31 uč., na slov. Ogerskem 22 ljudskih šol in 22 učiteljev. Po vsem Slovenskem torej 618 ljud. šol in 835 učiteljev.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: Čudno naključje je to, da imamo pri nas skoro vsikdar takrat kakov požar, kadar se naša „Feuerwehr“ kje zabava. Tako je tudi 25. pr. m. naredila izlet v bližnji gozdič „Babji ložič“; komaj se je tu malo odpočila, uže začne v nasprotni Stročjivesi goreti. Dasi ravno je na pomoč hitela, vendar je 7 hiš zgorelo in škode je okoli 6000 gld.

Izpred porotnega sodišča.

Ljubljana, 1. junija.

Sodišče je sestavljeno: Predsednik: višje sodnije svetovalec g. Kaprec, gg. Perko in Jevnikar. Zapisnikar avskultant g. Škerlj. — Državni pravdnik g. Zupančič, zagovornik dr. Razlag. — Porotniki so gg.: Ahčin Karel, Mohar Blaž, Maurer Henrik, Drašler France, Kržič Jožef, Lavrenčič Andrej, Zitterer Janez, Pirnat Tomaž, Perdan Janez, Milavec Matija, Horak Janez in Železnikar Anton. — Na zatožni klopi sedi Janez Duhovnik zatožen hudodelstva uboja. Iz zatožnega spisa posnemljemo:

Po noči od 11. na 12. febr. 1874 ob eni po polnoči hoteli so iti gostaški sin Tom. Kavčič iz Pungerta in gruntarska sina Janez

Zboljšak iz Drage in Jož. Kalán iz Gostečega v hišo Pleščevo v Sori, ker se je ravno neko ženitovanje obhajalo. Gredoč mimo vrta gruntarja Podrepeca v Sori, srečajo dva fanta, katera sta jim nasproti prišla. — Večji teh dveh fantov napade precej brez kakega prejšnjega prepira Tom. Kavčiča, kakor bi hotel z njim kak pretep začeti, ter ga vhode z nožem enkrat v hrbet. Na to se je Tom. Kavčič z begom otel daljnega poškodovanja, ter se splazil s težavo še do nekega kakih 100 korakov oddaljenega skednja, se tam v nezavesti zgrudil in tako pod milim nebom prenočil. — Drugo jutro se je počutil nekaj bolje in je skušal iti domov, prišel je pa le do Gostečega, kjer ga je Jakob Lušina pod streho vzel. — 17. febr. 1874 ob 1/2 10 uri dop. so ga sodnijski zdravniki preiskali in našli, da je dobil Tomaž Kavčič na desni strani hrbta, pol palca od gornjega plečnega kota eno en palec dolgo od zgoraj navzdol držečo 1 1/2 črte globoko rano. Vendar niso mogli z gotovostjo izreči, da rana v prsno votlino seže, ker se je, kakor se pri takih poškodbah rado primeri, muskulatura premaknila. Našli so pa zdravniki, da ima poškodovani pljuča nevarno vneta, ter izrekli, da sledi ta bolezen iz poškodbe, in da je rana toraj teška in za življenje nevarna. — Še tisti dan pa, to je 17. februarja 1874. letá ob 10. zvečer je umrl Tom. Kavčič. — Truplo njegovo se je po sodnijskih zdravnikih razparalo in našlo se je, da je omenjena rana pol palca globoko v pljuča segla, ter pljuča na dveh krajih prasnila. Zdravniki so izrekli, da se je nož v rani obrnil in da je torej ta poškodba odločno smrtna in da je morala po njeni splošni naturi ne glede na druge uzroke iz nje smrt slediti. — To dejanje vstanovi, ker je storilec brez dvoma v sovražnem namenu ravnal, pa se vendar namen usmrtenja Tom. Kavčiča iz okolnosti ne more sklepati, hudodelstvo uboja po §§. 140 in 142 kaznen. zakona.

Tega hudodelstva je silno sumljiv ne- oženjen gruntarski sin Janez Duhovnik iz Gornje senice.

On sam sicer dejanje taji, vendar pa pritrdi, da je omenjeno noč o polnoči grede v družbi z Jož. Čarmanom od hiše Pleščeve v Sori proti Starmanovi gostilnici, stanil se na Podrepčevemu vrtu s 3 neznanimi fanti ter da se je z njimi v prepir spustil. — Nadalje obstane on, da je bil oni večer v posesti noža, kateri se je pozneje pri sodnijskem preiskavanju njegovega stanovanja našel in o katerem sodnijski zdravniki z največjo verjetnostjo izreko, da je ta nož orodje, s katerim je bil Tom. Kavčič zaboden. — Jan. Duhovnik sicer trdi, da je ta nož malo pred preprirom na Podrepčevem vrtu Jož. Čarmanu posodil ter ga še le čez tri dni od njega nazaj dobil, toda ta izgovor je lažnjiv, ker Jož. Čarman trdi, da je on ta nož v jutro po Kavčičevi poškodbi v isti postelji dobil, kjer je preteklo noč v družbi z Jan. spal, Jan. Duhovnik je moral nož v postelji izgubiti, ter ga je drugi dan od Čarmana nazaj dobil.

Proti Jan. Duhovniku govore naslednje obtožbe okolnosti: Poškodovani Tom. Kavčič ga je pri svoji sodnij. izpovedbi 2 dni pred smrtjo pod prisego kot storilca zaznamoval, in v soglasji z njim sta tudi njegova spremljevalca Jan. Zboljšak in Jož. Kalán izrekla,

da je bil fant, ki je Tom. Kavčiča napadel po podobi enak Jan. Duhovniku. — Nadalje je njegov lasten tovariš J. Čarman izrekel, da je Duhovnik planil na naproti prišle fante, da je dobil od enega udarec na glavo, da je vsled tega na tla padel, da je on (priča) na to pobegnil, da je pa kmalu potem Dub. zopet k njemu prišel, ter mu povedal, da je onega kateri ga je s kroglo udaril majhno sunil.

Kakor je ubiti Tom. Kavčič, ko je bolan pri Lušinu ležal, okrog stoječim in posebno dekli Mici Biček pravil, se je on proti Duhovniku z svinčeno kroglo branil, katera mu je pa pri prvem udarcu na svojega nasprotnika odpadla. — Kakor dalje Jakob Dolinar po domače Podrepčev spričuje, je on našel nekaj dni po Kavčičevi poškodbi na svojem vrtu eno svinčeno kroglo, katero je sodnji izročil. — Potem je Jurij Vilfan pod prisego potrdil, da mu je Duhovnik, s katerim se je dan po Tom. Kavčičevi poškodbi sešel, na vprašanje, od kod imarano na glavi odgovoril: Jože Jamnik me je s kroglo enkrat po glavi udaril, tako da sem na tla padel, potem sem pa po koncu skočil in sem ga enkrat z nožem sunil. — To je treba opomniti, da se v obče misli, in da tudi več okoliščin za to govori, da je Duhovnik ne Kavčiča ampak Jož. Kalana, po domače Jamnikovega poškodovati hotel, da je pa v temi svojega nasprotnika zgrešil ter Kavčiča za Kalana imel, in torej še drugi dan, ko je z Jurij Vilfanom govoril, mislil, da je Kalana vbodel. — Ta sum se opira na dogodbo, da je Kalan Duhovnika zasačil neko noč pri svoji sestri, s katero je imel neko ljubezen, da ga je pretepel in da je od takrat Duhovnik na Kalana srd gojil. — Toda Duhovnik tudi s Kavčičem nij živel v prijateljski razmeri, ker ga je, kakor je Kavčič pod prisego izrekel, še leta 1873 enkrat s sekuro po glavi udaril. — Mogoče je torej, da je Duhovnik vendar-le Kavčiča raniti namenil in potem le v temi mislil, da ga je Kalan s kroglo udaril, in tako proti Kalanu z nožem sunil. — Krčmar Jož. Juštrik pravi nadalje, da je omenjeno noč neki fant mimo njegove gostilnice proti gostilnici po domače Grogeljnovi tekkel, v kateri so Semški fantje pili, ter kričal: „Fantje, če ste za kaj, le ven, jaz sem bil tepen in sem tepel;“ Juštrik je po glasu sodil, da je kričalec moral biti Jan. Duhovnik. — Končno popiše občinski predstojnik Janeza Duhovnika kot ponočnjaka. — Z ozirom na vse te osumbe moral se je Janez Duhovnik omenjenega hudodelstva zatožiti.

Janez Duhovnik tudi pri obravnavi tajni, da je on kriv hudodelstva.

Porotniki so na vprašanje 1. Ali je zatoženi Janez Duhovnik sploh Pelkar kriv, da je po noči od 11. na 12. svečana 1874 na vrtu sploh Podrepčevem v Sori Tomaža Kavčiča iz Pungerta, sicer ne z namenom, ga vsmrtiti, vendar pa v drugem sovražnem namenu, z nožem v hrbet tako vbodel, da je po vbodu smrt Tomaža Kavčiča nastopila? odgovorili z 11 proti enemu glasu „da“ in vsled tega je bil Janez Duhovnik obsojen po §. 142 kaz. zakon. na tri leta teške ječe poostreno z enim postom vsak mesec.

—0—

Razne vesti.

* (Umor.) Iz Sigetvara na Ogerskem se piše: „19. pr. m. se je v samogojškem komitatu v občini Merenje zgodil strašan umor. Nek kmet M. te vasi gre s sinom v vinograd delat. V vinogradu se spreta in 25 let stari sin udari očeta štirikrat s sekuro po glavi. Delavci, ki so bili blizu v neki zidnici, so slišali stokanje, pritekli so zraven, a oče je bil nže izdihnil dušo. Zvečinski sin je ubežal, a vjeli so ga še tisti dan.“

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni
Revalescière du Barry
v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalescière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekomo kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,
26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalescière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadežnosti svoje starosti, niti težje svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstjen. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,
Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,
okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.
Dunaj, Praterstrasse 22.
maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prosep, kate-rega je Vaša Revalescière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odročilo.
L. Grosmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila. V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 fant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Merič, v Merauu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih

Umrlj v Ljubljani

od 29. maja do 1. junija.

Valentin Klinček, sodar, star 50 let, za pljučno sušico. — Jože Skala, mašinski vodja, star 49

Zaradi novo prišlih zverin, in ker je eua tigrovka mlade vrgla ostane

Passog-ova velika menažerija

zraven kolizeja še do prihodnje nedelje odprta.

Ta menažerija ima v sebi veliko število roparskih zverij, in druga živalska plemena iz vseh delov sveta. Zveri dobivajo svojo hrano vsak dan ob 4. uri popoldne. Menažerija ali zverinjak je odprt od jutra ob 8. uri do zvečer ob osmih. Tudi se vsak dan predstavlja mlada kolosalna velikanska gospa: isto tako se producira afrikanski slon, ki se ne sme zamenjati z indijskim slonom, kakoršni so bili nže večkrat tukaj videni in imajo ves drugačen život. Kače od 6 do 20 komolcev dolge od raznih delov sveta.

Cena vstopnih mest: I. mesto 40 kr. II. mesto 20 kr.

Tudi se risi, volkovi, medvedje itd. hočejo kupiti.

(137—5)

Spoštovanjem

Passog.

let, za pljučnim oslabljenjem. — Frančiška Šibar, zasobnica, stara 49 let, za pljučnim oslabljenjem. — Tomaž Čadež, dninar, 75 let star, za oslabljenjem. — Jože Potokar, mlinarski otrok, star 7 tednov, za spridenjem krvi. — Gunter Maindl, čevljar, star 68 let, za pljučnim embizmom. — Andrej Kerfort, suk-njar, st. 70 let, za oslabljenjem. — Albert Ohoczky, sin čevljarja, star 4 leta 2 meseca, v mestu št. 24., na krvnem toku.

Tujci.

2. junija:

Pri Slonu: Pantz, agent iz Buda-Pešte. — Paulič z Dunaja. — Vilhelm, trgovec iz Maribora. — Rosenberger iz Gradca. — Pihler z Dunaja. — Kos iz Krajna. — Rus iz Litije. — Palfi iz Ogerskega. — Lah iz Trsta.

Pri Malič: Perlep iz Budim-Pešte. — Šerave iz Udine. — Baron, potnik iz Kaniže. — Kreißein, Snireer, Ott, potnik z Dunaja. — Tyrok iz Brna. — Teufel potnik z Dunaja. — Baysa iz Reke.

Pri Zamorel: Bizjak, Supan iz Gradca.

Zaradi denašnjega praznika izide prihodnji list v soboto.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 31. maja: 39. 54. 6. 18. 49.
V Gradcu 31. maja: 8. 68. 59. 6. 53.

Dunajska borza 3. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	69 gld.	45 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	69	45
Enotni drž. dolg v srebru	74	85
1860 drž. posojilo	106	50
Akoije narodne banke	983	—
Kreditne akoije	220	25
London	111	45
Napol.	8	92
C. k. cekini	—	—
Srebro	106	10

Najnovije slovenske

F. Cimpermanove „Pesni“

obsegajoče 274 strani mali 8°

se po 60 kr. dobivajo v sledečih bukvarnah: v Ljubljani Kleinmayr & Bamberg, Giottini, Klerr, Lercher, Till, „Narodna tiskarna“; v Gorici: K. Sochar; v Celovcu: Ed. Liegel; v Trstu: G. H. Schimpf; v Ptujem: W. Blanke; v Celji: K. Sochar; v Mariboru: „Narodna tiskarna“.

(148—1)

pošilja na frankirana vprašanja *) (5 kr. porto) profesor matematike vitez Orlice, Berlin, Wilhelmstrasse 125, svoj najnovjši

zapisnik dobitkov za leto 1874

s pojasnili o svojih instrukcijah, ki so znanstveno priznane in sploh kot srečnosne znane.

*) Tako poprašanje je tem bolj priporočiti, ker se je tudi v našem listu več zahvalnih in priznavalnih pisem objavilo, kakor tudi za to, ker se loterija gotovo kmalu odpravi.

(128—2)